

Jostedalsbreen
nasjonalparkstyre

Postadresse
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse
Rådhuset i Luster
Statens hjørne
6868 Gaupne

Kontakt
Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3133

fmvlpost@fylkesmannen.no
www.nasjonalparkstyre.no/Jostedalsbreen

Jostedalsbreen nasjonalpark

Sakshandsamar Tor Arne Hauge

Vår ref. 2021/12699-0
PRIMÆRKLASSERING

Dykker ref.

Dato 10.09.2021

Delegert vedtak - Jostedalsbreen nasjonalpark - Løyve til motorferdsel - frakt av grus til utbetring av drifteveg Erdalen

Sender vedlagt delegert vedtak fra Jostedalsbreen nasjonalparkstyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærmere opplysningar om klagerett og rett til og sjå saksdokument.

Med helsing

Tor Arne Hauge
nasjonalparkforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvaltaren i Vestland Njøsavegen 2 6863 LEIKANGER
Stryn kommune
SNO Jostedalsbreen

Arkivsaksnr: 2021/12699-0

Sakshandsamar: Tor Arne Hauge

Dato: 07.09.2021

Utval	Delegeringssak (DS)
Jostedalsbreen nasjonalparkstyre	

Delegert vedtak - Jostedalsbreen nasjonalpark - motorferdsel - frakt av grus til utbetring av drifteveg Erdalen

Delegert vedtak

I samsvar med delegeringsfullmakt vedteke 14.03.2016 gjev nasjonalparkforvaltaren, med heimel i verneforskrifta for nasjonalparken kap. IV, punkt 1.3, 1. strekpunkt, løyve til restaurering og utbetring av driftevegen frå nasjonalparksgrensa og inn mot Storesetra i Erdalen, Stryn kommune. Arbeidet skal følgje rapporten frå Utmarksressurs 2016 Restaurering av drifteveg mot Storesetra i Erdalen, Jostedalsbreen nasjonalpark.

Utbetringa inneber i fyrste rekke nye oppmura opne stikkrenner fleire stader, for å leie vekk vatn frå driftevegen. Det skal fyllast på ny grus fleire stader der det er nødvendig. Det skal i størst mogeleg grad nyttast stein funne på staden til muring av stikkrenner og grøfter.

Det vert og gjeve løyve til motorisert ferdsel med helikopter for frakt av grus og stein, og for utlegging av grus på stien. Løyvet vert gjeve på følgjande vilkår:

1. Det skal ikkje nyttast motorisert ferdsle meir enn absolutt naudsynt, og det skal takast omsyn til friluftsliv og dyreliv.
2. Motorferdsla skal i utgangspunktet ikkje gjennomførast på helgedagar, offentlege fridagar eller på heilagdagar av omsynet til friluftslivet.
3. Helikoptertransporten er avgrensa til maks 25 turar frå Loppeset og inn i driftevegen.
4. Løyvet gjeld i perioden 15.september – 31.oktober 2021.
5. Statens naturoppsyn SNO skal varslast per SMS eller telefon før flyging.
6. Dette løyvet skal vere med under flyginga.

Saksopplysningar

Dokument i saka:

- Verneforskrift for Jostedalsbreen
- Naturmangfaldlova
- Forvaltningsplanen for Jostedalsbreen nasjonalpark
- Skjøtselsplan for Bødalen, Erdalen og Sunndalen.
- Restaurering av drifteveg mot Storesætra i Erdalen – rapport (2016)
- Løyve til motorisert ferdslø og oppgradering av driftevegen til Storesætra – Erdalen beitetalag (2017)

Bakgrunn:

Utmarksressurs utarbeidde i 2016 ein rapport om restaurering av driftevegen mot Storesætra i Erdalen. Jostedalsbreen nasjonalparkstyre gav i utvalssak 11/17 den 24.04.2017 Erdalen beitetalag løyve til å restaurere driftevegen mot Storesætra i tråd med rapporten frå 2016. Restaureringsarbeidet vart utført sommaren 2017, og den restaurerte driftevegen vart offisielt opna hausten 2017.

Erdalen er ein sidedal til Strynedalen i Oppstryn. Den restaurerte delen av driftevegen har startpunkt ved enden av traktorvegen i Erdalen ved Loppeset. Driftevegen fører mot Storesætra, som er endepunkt i dette prosjektet. Ruta er del av den gamle ferdslø- og driftevegen gjennom dalen, og vidare austover mot Skjåk.

Føremålet med tiltaket er primært å restaurere for å ivareta og synleggjøre den gamle vegen som eit kulturhistorisk minne. Det beitar mykje storfe og sau i området, noko som er viktig for landskapet, og særleg kulturmiljøet på setervollen. Å gjere ferda etter vegen inn mot setra trygg for storfe kan føre til at fleire bruk med beiterett i dalføret vil nyte seg av sommarbeite her inne.

Ein god og trygg sti vert og meir brukt av folk, og vil legge til rette for meir utøving av tradisjonelt friluftsliv, slik verneformålet også er formulert. Nasjonalparkstyret ser på ein auke i vandring langs tradisjonelle ferdelsruter som noko positivt både for folkehelse, og lokalt og regionalt reiseliv.

Restaureringa av driftevegen har vore vellukka. Den har gjort det mykje lettare å drive dyra inn og ut av Erdalen på ein trygg og god måte. Det har likevel vist seg at driftevegen på nokre punkt ikkje er godt nok sikra mot vatn. Alt etter eit par år hadde episodar med mykje nedbør eller smeltevatn medført at grus var vaska vekk frå fleire parti av driftevegen slik at pukk og grov stein kjem opp i dagen. Erdalen beitetalag bad hausten 2019 om at det måtte setjast av ressursar til påføring av meir grus på utsette parti. Forvaltninga ynskte å gjennomføre synfaring på driftevegen for å vurdere om påføring av meir grus var tilrådeleg, men dette var vanskeleg å få til i 2020 grunna svært sein vår og koronarestriksjonar.

Nasjonalparkforvaltinga var i mai 2021 på synfaring på driftevegen saman med representantar frå grunneigarane v/Erdalen beitetalag, SNO og Utmarksressurs AS. Synfaringa viste at det var nødvendig å først få på plass fleire nye stikkrenner og avskjeringsgrøfter for å få betre kontroll på vatnet, før ein fyller på meir grus.

Når driftvegen vart restaurert var det av ressursmessige årsaker gjort prioriteringar som gjorde at nokre delar av driftvegen ikkje fekk tilrettelagt nok stikkrenner. Det vart og lagt på tynt med grus nokre stader. For deler av driftvegen vart difor planen frå 2016 ikkje gjennomført. Utbetringane som no er tenkt gjennomført vil heller ikkje medføre at heile driftvegen vert restaurert i tråd med planen frå 2016, men på punkt der driftvegen er mykje øydelagd av vatn vil utbetringa truleg redusere sjansen for at vatnet øydelegg vegen.

For å kunne frakte grus og evt. noko stein inn til dei punkta på stien som skal utbetrast er helikopterfrakt det beste alternativet. Andre fraktmetodar som jarnhest eller liknande vil kunne medføre skadar på driftvegen.

Det er mykje storfe på beite på stølane i Erdalen kvar sommar. Dyra er viktige for å kunne ta vare på det opne og særmerkte stølslandskapet i dalen. Å ha ein godt tilrettelagt driftveg er vesentleg for gardbrukarar som har storfe på beite i stølsområda i Erdalen, og dermed viktig for å oppretthalde det verdfulle kulturlandskapet.

Søknad om løyve til motorferdsle er sendt Stryn kommune, og må vere på plass før eventuell flyging kan gjennomførast.

Grunneigarane har i e-post gjeve løyve til flyging i samband med utbeting av driftvegen i perioden september og oktober 2021.

Lovgrunnlag

Føremålet med vernet av Jostedalsbreen nasjonalpark er i forskrifta datert den 25. oktober 1991 omtala slik:

- å verne eit stort, variert og verdfullt breområde med tilhøyrande område frå lågland til høgfjell, med plante- og dyreliv og geologiske førekommstar i naturleg eller i det vesentlege naturleg tilstand
- å gje høve til naturoppleveling gjennom utøving av tradisjonelt friluftsliv som er lite avhengig av teknisk tilrettelegging
- å verne om kulturminne og kulturlandskap

I Jostedalsbreen nasjonalpark er landskapet verna mot alle inngrep, mellom anna graving og påfylling av masse, (...), boring, drenering og andre formar for tørrlegging, (...) bakkeplanering, (...) og liknande (verneforskrifta § IV, punkt 1.1). I punkt 1.2. står det at eksisterande bygningar og anlegg m.v. kan haldast ved like i tråd med byggeskikken på staden, men ikkje endrast, byggjast om eller utvidast (...).

I verneforskrifta punkt 1.3 står:

Forvaltningsstyresmakta, eller den som får fullmakt til det kan når særlege grunnar ligg føre gje løyve til (1. strekpunkt) - byggje, ombyggje, utvide, eller endre bygningar m.m. som nemnd under punkt 1.2. Bygningane skal vere i tråd med tradisjonell byggjeskikk på staden og tilpassast landskapet i området. Formuleringa m.m. inkluderer i denne konteksten den gamle driftvegen.

I Jostedalsbreen nasjonalpark er det ingen restriksjonar på ferdsel. Å gje høve til utøving av enkelt friluftsliv er ein del av verneføremålet for nasjonalparken. I forvaltningsplanen for Jostedalsbreen nasjonalpark står det mellom anna at problem med slitasje kan bøtast på

anten ved "positive" (kanalisering og tilrettelegging) eller "negative" (restriksjonar og forbod) tiltak.

Dei gamle driftevegane i Jostedalsbreen nasjonalpark er ein viktig del av landskapsbiletet, og tiltaket skal difor også vurderast etter dei «miljørettslege prinsippa» i §§ 8-12 i naturmangfaldlova (nml), jf. nml § 7, og føremålet med nml (§ 1): «Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved berekraftig bruk og vern (...).».

Med erfaringa som forvaltninga, i samarbeid med Utmarksressurs as, har frå ulike stiprosjekt dei siste åra, i og utanfor nasjonalparken, vil vi tru at det er naudsynt med maksimalt 25 helikopterlandingar i samband med arbeidet. Det er likevel vanskeleg å vite heilt sikkert, og det bør være høve for forvaltar å kunne utvide dette talet på kort varsel dersom det er naudsynt av omsyn til progresjonen i prosjektet.

Vurdering

Målet med restaureringa av driftvegen i Erdalen var å få kyrne fram og tilbake frå Storesætra på best mogeleg måte, for slik å styrke og oppretthalde verneføremålet om å verne om kulturminne og kulturlandskapet. Det er attgroing på setra (jf nml § 8 og 9), og mange i Erdalen som driv med kyr har ønskja denne oppgraderinga i lengre tid. Jf. nml §§ 9 og 12 er det viktig å utbetre nokre punkt på driftvegen, mens det framleis er stor interesse i dalen for å føre kyr fram til setra. Det er god kulturlandskapspleie å bidra til at beitetrykket blir oppretthalde. I 2015 løyvde nasjonalparkstyret midlar til kratttrydding på setrevollene i Erdalen også. Kunnskapsgrunnlaget er godt (jf nml § 8). Jf. naturbase er stølsvollen på Storesætra definert som naturbeitemark under kategorien viktig. Naturmangfaldlova sin § 11 vurderer forvaltar som lite relevant i denne saka. Kyrne er i dag tyngre og større, og har noko andre krav enn kyrne hadde på 1600-talet, og forvaltninga har god erfaring med grusing på enkelte stadar (nml § 10) for at kyr skal kunne ferdast lettare. Då det ikkje lenger er mogeleg eller tolbart på underlaget å komme fram med liten traktor for massetransporten, må helikopter nyttast (nml §§ 8, 9, 12).

Forvaltar vurderer utbetringa av driftvegen i Erdalen som er tenkt gjennomført i 2021 til å vere meir omfattande enn at dei kunne definerast som reint vedlikehald (ut i frå forskriftera sitt punkt 1.2, 2. strekpunkt).

Jostedalsbreen nasjonalparkstyre gav i sak 11/17 dispensasjon til å gjennomføre restaurering av driftvegen mot Storesætra i Erdalen i tråd med rapport utarbeidd av Utmarksressurs AS i 2016. Føresetnadane for arbeidet er tilnærma uendra. Denne saka vert difor vurdert å gjelde fornying av ein dispensasjon gjeve av styret. Saka kan difor handsamast delegert av sekretariatet, jamfør delegeringsreglementet punkt 2 a).

Fordelane med utbetringa av driftvegen vert vurdert til å vere større enn ulempene som motorferdsel i ein avgrensa periode medfører.